

Axel Christensen: Det forslag, der her foreligger om nedsættelse af en trustkommission, kan jeg på mit partis vegne tilsige en velvillig medvirken til at gennemføre.

Af de forhandlinger, som er ført i det andet høje ting og også her i dag, fremgår det, at man fra alle sider er opmærksom på, at truster og monopolars indvirken meget let kan føre til, at de pågældende sammenlutninger udnytter deres stilling på en måde, som har karakter af en økonomisk udbytning af erhvervslivet og forbrugerne, og som man ud fra en nøgtern vurdering må tage afstand fra.

Det er derfor fuldtud på sin plads, at man fra lovgivningens side søger hele dette forhold afklaret og søger at finde frem til at komme vildskuddene af monopoler og prisdannelser til livs. Helt let bliver denne opgave jo ikke, men når jeg ser af forhandlingerne i det andet høje ting, at man allerede har belavet sig på, at kommissionen skal arbejde i årevis, så forekommer det mig, at man er lovlig pessimistisk, og jeg vil da straks sige, at det har glædet mig af de samme forhandlinger at se, at den højtærede handelsminister er indforstået med den tanke, som min partifælle i det andet høje ting, hr. Bertel Dahlgaard, fremsatte, at der skal komme specielle betænkninger frem fra kommissionens side på de forskellige områder, efterhånden som undersøgelserne tilendebringes.

Vi er fra mit parti som sagt indforstået med, at et grundigt arbejde sættes ind på dette område, men jeg vil dog gerne sige, at de tilfælde af monopoler og truster, som er vokset op i ly af restriktioner og afspærring i de senere år, må vi efter min opfattelse kunne komme til livs med deres ublu behandlinger uden lange og besværlige behandlinger i kommissioner. For hvis ikke vi kan det gennem den bestående administration i handelsministeriet, i varedirektoratet og i priskontrolrådet, er det efter min mening noget af en falliterklæring fra disse høje autoriteters side.

Sandheden er jo, at der i dag på mange områder foregår en udnyttelse af forbrugerne her i landet gennem den af varedirektoratet bundne handel. Jeg kender også så meget til disse forhold, at jeg ved denne lejlighed vil sige, at en del af det, der foregår, grænser til det rent utrolige, men det ses jo egentlig kun af dem, der får nærmere forbindelse med administrationen, og som altså kommer den ind på livet.

Jeg kan nævne et eksempel fra smedefaget, hvor vi under de vanskelige forsyningsforhold på et enkelt område, nemlig

med hensyn til elektroder til vore svejsemaskiner, har følt os meget dårlig betjent, fordi man nærmest har lukket for import og konkurrence udefra, uagtet det for tiden er et spørgsmål af ganske underordnet betydning med valuta hertil i hvert fald set i forhold til, at alt materialet til den danske fabrikation af elektroder alligevel skal indføres udefra.

Man har på dette område fra varedirektoratet skabt et monopol for den hjemlige produktion, som har medført, at vore elektroder betales med ca. 40 pct. højere pris end ved import af den færdige vare. Man har i 1½ år vist vore henvendelser til varedirektoratet herom en sådan ligegyldighed, at vi, der står bag ved kravene fra flere tusind værksteder, egentlig nærmest synes, vi har været til nar. Det er sket, skønt vi har gjort os store anstrengelser og ved anvendelse af små svejsemaskiner bevisligt har sparet landet for millionbeløb alene ved elektricitetsværkernes besparelser med hensyn til strøm, ledninger og maskineffekt.

Når vi efter at have klargjort, at de små svejsemaskiner med den lave spænding har særlige udenlandske elektroder behov, i hvert fald til en del af deres produktion, alligevel stilles overfor, at næsten hele omsætningen monopoliseres både ved fabrikationen og ved detailsalget uden hensyn hertil, så er vi, der arbejder med dette spørgsmål, klar over, at denne forsyningspolitik bærer præg af alt muligt andet end imødekommenhed. Virkningerne heraf er heller ikke udeblevet.

Men det er overfor disse forhold, jeg gerne vil sige, at man ikke heroverfor behøver kommissioner nedsat, for resultatet kunne vist meget let blive, at det nævnte spørgsmål kunne blive yderligere mørklagt langt frem i tiden.

Jeg kan i andre henseender nævne, hvorledes man igennem aftaler klassificerer de forretningsdrivende indenfor en branche og tager højst forskellige priser og fortjeneste på samme kvantum materialer. Det gælder f. eks. jern.

Den monopoliserede stilling, som disse forretninger har tilvendt sig, bidrager i høj grad til, at produktionen bliver for dyr i de små og mellemstore virksomheder.

Jeg har nævnt disse eksempler, fordi jeg vil advare imod at skyde oplagte overgreb over i kommissionsarbejde. Jeg har fremdraget dem her også for at henlede den højtærede handelsministers opmærksomhed på, at disse forhold er uholdbare, og jeg er så frimodig at gå ud fra, at når den højtærede handelsminister fremsætter sit forslag om